

اولین کنفرانس ملی سیستم های سماد آبیگر با راز ایران
شهر: ۲۲ بهمن ۱۳۹۱

کد مقاله: ۱۷-۲۰-۱۰

بررسی کارآیی چاله های هلالی آبیگر در جمع آوری رواناب؛ مطالعه موردی حاشیه دق محمدآباد قاین

کبری خادم^{۱*}، محمد جنگجو^۱، منصور مصداقی^۲

^۱: نویسنده مسئول مکاتبات، دانشجوی ارشد مرع داری، دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه فردوسی مشهد،^۲: استادیار دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه فردوسی مشهد،
^۳: استاد مدعو دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست، دانشگاه فردوسی مشهد

۱-پست الکترونیک: k_khadem17@yahoo.com
۲- پست الکترونیک: mjankju@ferdowsi.um.ac.ir

چکیده

به منظور جلوگیری از ورود رواناب به داخل دق محمدآباد قانات و در نتیجه جلوگیری از گسترش دق، چاله های آبیگر با شکل هلال توسط اداره منابع طبیعی شهرستان قانات احداث گردیده اند. این پژوهش با هدف بررسی کارآیی این چاله ها در جمع آوری رواناب انجام شده است. با استفاده از نمونه گیری سیستماتیک - تصادفی از چاله های احداث شده، روابط بین مساحت هلالی آبیگر، بافت، رطوبت خاک و نیز درصد تخریب چاله های هلالی شکل در طبقات مختلف مساحت آبیگر بررسی شد. نتایج نشان داد که رابطه معنی داری بین مساحت هلالی آبیگر و درصد رطوبت خاک هلالی وجود نداشت ($p < 0.05$). اندازه چاله ها از ۴ متر مربع تا ۱۸ متر مربع متغیر بود که بر اساس نتایج این بررسی بیشترین درصد تخریب در چاله های بزرگ (۱۲-۱۰ متر مربع) و کمترین درصد تخریب در چاله های کوچکتر (۸-۶ متر مربع) بود. بین هلالی آبیگر و بافت خاک رابطه معنی داری وجود داشت، به طوری که در هلالی داخل آبراهه و هلالی روی پشته درصد شن حداقل بود. همچنین درصد سیلت در هلالی داخل آبراهه و درصد رس در هلالی روی پشته به میزان حداکثر بود. نتیجه گیری، اگر هدف اصلی از استقرار چاله های هلالی در منطقه کومیران ذخیره نولات و افزایش رطوبت خاک باشد، توصیه می شود که چاله های کوچک به مساحت ۸-۶ متر مربع احداث و گیاهان مرئی در آن کاشته شوند.

واژه های کلیدی: تخریب هلالی، دق، هلالی آبیگر

۲